

**GMINA CHOTCZA
WOJ. MAZOWIECKIE**

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI
NAD ZABYTKAMI
na lata 2023-2026**

za okres 2023-2024

Chotcza 2024

Wstęp

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) gmina Chotcza posiada opracowany „Gminny program opieki nad zabytkami na lata 2023-2026”, przyjęty uchwałą nr L/229/22 Rady Gminy Chotcza z dnia 19 grudnia 2022 r. i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z 2023 roku pod poz. 134 w dniu 04.01.2023 r.

Podstawowym zadaniem „Gminnego programu opieki nad zabytkami” jest określenie kierunków działań i zadań służących poprawie kondycji dziedzictwa kulturowego – zarówno stanu zachowania zabytków, jak i udziału zabytków w kształtowaniu rozwoju i wizerunku gminy.

1. Podstawy prawne sporządzania sprawozdania z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami dla gminy Chotcza na lata 2023-2026

Zgodnie z zapisem art. 87 ust 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Wójt Gminy Chotcza sporządza co dwa lata sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami, które przedstawia Radzie Gminy. Niniejsze sprawozdanie obejmuje okres od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2024 roku.

Obowiązujący w latach 2023-2026 program opieki nad zabytkami gminy Chotcza jest dokumentem, którego celem jest koordynacja polityki przestrzennej gminy w celu ochrony i wyeksponowania dziedzictwa kulturowego oraz określenie niezbędnych działań organizacyjnych i finansowych, a także podniesienie wśród społeczności gminy świadomości potrzeby ochrony środowiska kulturowego.

Dla osiągnięcia tego celu w dokumencie ustalono uwarunkowania organizacyjne i finansowe, jak również edukacyjne i wychowawcze. Celem tych założeń było osiągnięcie efektu w postaci poprawy stanu zachowania dziedzictwa kulturowego, uatrakcyjnienia go pod względem turystycznym oraz pobudzenia przedsiębiorczości i uwrażliwienia społeczności na zagadnienia związane z opieką nad zabytkami.

Zadania opisane w „Gminnym programie opieki nad zabytkami Gminy Chotcza” były realizowane poprzez wspólne działania władz samorządowych, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Parafii w ramach posiadanych przez te jednostki kompetencji, praw i obowiązków.

Gmina Chotcza realizowała swoje zadania między innymi poprzez wsparcie finansowe, udzielanie dotacji celowych na prace remontowe, konserwatorskie i restauratorskie przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

2. Realizacja prac konserwatorskich

Wszelkie prace konserwatorskie i budowlane dotyczące obiektów wpisanych do rejestru zabytków prowadzone były zgodnie z wymogami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, po uzyskaniu stosownych decyzji o prowadzeniu prac.

Prace zostały zrealizowane z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Wykaz zrealizowanych w roku 2023 prac konserwatorskich oraz robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie Gminy Chotcza

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Dofinansowanie		Ogółem
			Bank Gospodarstwa Krajowego	Gmina Chotcza	
1.	Parafia Chotcza Gmina Chotcza	Wymiana stolarki okiennej w kościele pod wezwaniem Św. Trójcy w Chotczy Dolnej	294 000,00zł	6 000,00zł	300 000,00 zł
2.	Parafia Tymienica Gmina Chotcza	Remont prezbiterium w kościele pod wezwaniem Św. Tekli w Tymienicy Nowej	293 993,09zł	5 999,86zł	299 992,95 zł
3.	Parafia Chotcza Gmina Chotcza	Remont nagrobka dziedzica Chotczy Romana Czarnieckiego	78 400,00zł	1 600,00zł	80 000,00zł
4.	Parafia Chotcza Gmina Chotcza	Renowacja metalowego pomnika z krzyżem na kolumnie poświęconego Henrykowi Rakowskiemu	98 000,00zł	2 000,00zł	100 000,00zł
5.	Parafia Chotcza Gmina Chotcza	Renowacja nagrobka dziedzica Chotczy Antoniego Rudkowskiego	78 400,00zł	1 600,00zł	80 000,00zł
Razem			842 793,09zł	17 199,86	859 992,95zł

Wykaz
zrealizowanych w roku 2024 prac konserwatorskich oraz robót budowlanych
przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków
położonych na terenie Gminy Chotcza

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Dofinansowanie		Ogółem
			Bank Gospodarstwa Krajowego	Gmina Chotcza	
1.	Parafia Chotcza Gmina Chotcza	Remont wnętrza kościoła pod wezwaniem Św. Trójcy w Chotczy Dolnej	200 000,00zł	4 080,00zł	204 080,00zł
2.	Parafia Tymienica Gmina Chotcza	Remont fragmentu posadzki i rynien kościoła pod wezwaniem Św. Tekli w Tymienicy Nowej	391 398,20zł	7 987,72zł	399 385,92zł
3.	Gmina Chotcza	Renowacja zbiorowej mogiły partyzantów walczących z okupantem w trakcie II wojny światowej upamiętniająca wydarzenia z 28/29 października 1944 roku	45 000,00zł	920,00zł	45 920,00zł
4.	Parafia Chotcza Gmina Chotcza	Renowacja nagrobka poświęconego księdzu parafii Chotcza Florianowi Sulikowskiemu	63 700,00zł	1 300,00zł	65 000,00zł
5.	Parafia Chotcza Gmina Chotcza	Renowacja nagrobka Piotra Jasieńskiego i jego żony Krystyny	63 700,00zł	1 300,00zł	65 000,00zł
Razem			763 798,20zł	15 587,72zł	779 385,92zł

3. Regionalne dziedzictwo krajobrazowe

W dniu 13 września 2024 r. Rada Gminy Chotcza podjęła Uchwałę Nr V/24/24 w sprawie zniesienia formy ochrony z drzewa uznanego za pomnik przyrody w miejscowości Kijanka w granicach administracyjnych Gminy Chotcza. Uchwała została podjęta po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie.

Ww. pomnik przyrody – dąb szypułkowy znajduje się w miejscowości Kijanka. Na mocy Rozporządzenia Nr 69 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008 r.

w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu lipskiego, został uznany za pomnik przyrody.

Zgodnie z art. 44 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zniesienie formy ochrony przyrody następuje w razie utraty wartości przyrodniczych i krajobrazowych, ze względu na które ustanowiono formę ochrony przyrody (...) lub zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego. Przedmiotowy dąb szypułkowy utracił bezpowrotnie walory przyrodnicze ze względu na obumarcie i pęknięcie. Istniało zagrożenie, że kolejne pęknięcia im osunięcia się konara, spowodują straty materialne w budynkach gospodarczych położonych w pobliżu dębu. Drzewo stanowiło także zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców nieruchomości.

Powołana przez Wójta Gminy Chotcza komisja, w dniu 30 sierpnia 2024 r. dokonała oględzin drzewa i stwierdziła, że część dębu uległa pęknięciu i spadła na ziemię, zaś pozostała część zagraża budynkowi znajdującemu się w pobliżu. Ponadto stwierdzono, że pień drzewa jest obumarły. W dniu 9 września 2024 r. nastąpiły dalsze pęknięcia dębu powodujące znaczne uszkodzenie budynku gospodarczego oraz zagrożenie dla mieszkańców nieruchomości. Wezwana na miejsce straż pożarna zabezpieczyła teren. W związku z powyższym Rada Gminy Chotcza podjęła uchwałę w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody ww. drzewa.

4. Regionalne dziedzictwo kulturowe

Koła Gospodyń Wiejskich

Na terenie Gminy Chotcza dziedzictwo niematerialne jest kultywowane poprzez zachowanie obrzędowości ludowej i pamięci historycznej ze znaczącym udziałem Koła Gospodyń Wiejskich „Tymienianki” z Tymienicy Starej. Misją KGW „Tymienianki” jest rozwój kultury w wielu dziedzinach działalności kulturalnej z zachowaniem tradycji, pobudzanie tożsamości narodowej dla dobra mieszkańców z uwzględnieniem ich potrzeb kulturalnych oraz aktywizacją społeczeństwa.

KGW „Tymienianki” występują podczas festynów, uroczystości, dożynek, koncertów charytatywnych oraz innych imprez na terenie gminy, powiatu i całego województwa mazowieckiego. Od lat uczestniczą w przeglądach i konkursach o zasięgu ogólnopolskim, przekazując tradycje śpiewacze młodszemu pokoleniu promując kulturę ludową.

W dniu 30 czerwca 2023 roku członkowie Koła Gospodyń Wiejskich „Tymienianki” wraz z Towarzystwem Przyjaciół Ziemi Chotkiej uczestniczyli w wizycie studyjnej zorganizowanej przez Wójta Gminy Chotcza oraz Mazowiecki Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Krainie Rumianku.

Kraina Rumianku to wioska tematyczna gdzie dzieci i młodzież oraz dorośli mogą doświadczyć jak żyli, pracowali i odpoczywali nasi przodkowie. Wszystko to dzieje się w scenerii polskiej wsi gdzie dawne obyczaje są wciąż żywe i praktykowane. Zwiedzający mają okazję zapoznać się z dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym Polesia Lubelskiego.

Kraina Rumianku, Hołowno, dn. 30.06.2023 r.

Uczestnicy wyjazdu twórczo spędzili czas: brali udział w warsztatach kulinarnych i samodzielnie przygotowali mąkę do wypieków, które następnie upieczono w prawdziwym piecu chlebowym.

W dniu 16 czerwca 2024 r. na scenie plenerowej przy Lipskim Centrum Kultury odbył się XXVIII Festiwal Folkloru i Twórczości Nieprofesjonalnej „Powiśle”, którego organizatorem było Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Społecznej „Winda” w Lipsku w partnerstwie z Lipskiem Centrum Kultury. Gminę Chotcza reprezentowało KGW „Tymienianki” – grupa senioralna oraz dziewczęta w występach indywidualnych z grupy „Młode Tymienianki”. Nasi reprezentanci: zarówno grupa senioralna, jak i dziewczęta zdobyły tytuły laureatów odpowiednio w kategorii zespoły śpiewacze oraz śpiewacy ludowi.

Tegoroczna edycja festiwalu cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród artystów ludowych, którzy z wielką dbałością pielęgnują tradycję swojego regionu.

Koło Gospodyń Wiejskich „Tymienianki”, Lipsko dn. 16.06.2024 r.

W dniu 18 czerwca 2024 roku reprezentanci Koła Gospodyń Wiejskich „Tymienianki” oraz Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Choteckiej odbyli wizytę studyjną w Wiosce Dębowej. Tematem przewodnim wioski jest przyroda. Na terenie wsi Julianów w gminie Rawa Mazowiecka znajduje się 10 dębów szypułkowych – pomników przyrody, z których największy „Kazimierz” ma 3,95 cm obwodu pnia, wokół wioski rozciągają się rozległe dębiny łączące się z Rezerwatem Przyrody Rzeki Rawki objętym obszarem Natura 2000.

W Julianowie znajduje się zagroda tematyczna „Pod Dębami” gdzie można spróbować dębowych kulinariów, napić się kawy żołądźkowej. Prowadzone są lekcje ekologii i warsztaty rękodzielnicze dla grup dzieci i młodzieży. Przedszkolaki mogą natomiast przejść ścieżką zmysłów. Poprzez obserwacje i ciekawą formę lekcji uczestnicy poznają lepiej rośliny i zwierzęta.

Uczestnicy wyjazdu wzięli udział w koncercie lokalnych grup śpiewaczych zorganizowanym przez Centrum Aktywności Kulturalnej w Boguszycach oraz zwiedzili zabytkowy drewniany (modrzewiowy) Kościół pw. św. Stanisława w Boguszycach.

Organizacja wyjazdu była możliwa dzięki zaangażowaniu Urzędu Gminy w Chotczy oraz Mazowieckiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Wizyta w Rawie Mazowieckiej była doskonałą okazją do poznania nowych miejsc i ludzi oraz poszerzenia horyzontów kulturowych.

W dniu 25 listopada 2024 roku zorganizowana została wizyta członków KGW „Tymienianki” z Tymienicy Starej w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie, na zaproszenie Pana Posła Mirosława Maliszewskiego. Wraz Kołem Gospodyń w wizycie uczestniczyli również mieszkańcy gminy zrzeszeni w innych organizacjach. Uczestnicy spotkania mieli niepowtarzalną okazję zwiedzić gmach Sejmu wraz z przewodnikiem – Panem Posłem. Wizyta była doskonałą lekcją historii i patriotyzmu.

To wydarzenie pokazało również, jak ważne jest budowanie relacji między mieszkańcami a ich przedstawicielami. Dzięki zaproszeniu przez Posła Mirosława Maliszewskiego, lokalna społeczność mogła bliżej poznać mechanizm rządzenia oraz zyskać nowe spojrzenie na działalność legislacyjną. Poseł Maliszewski podkreślił, jak ważne jest dla niego, aby mieszkańcy byli świadomi oraz aktywnie uczestniczyli w życiu publicznym. Zainteresowanie polityką może przyczynić się do rozwoju gminy oraz regionu.

W związku z dużym zainteresowaniem kultywowaniem obrzędowości ludowej naszego regionu oraz z inspiracji KGW „Tymienianki” na terenie gminy powstały nowe koła gospodyń:

1. Koło Gospodyń Wiejskich „Chotczanki” w Chotczy-Józefów
2. Koło Gospodyń Wiejskich „Nadwiślanki” w Białobrzegach
3. Koło Gospodyń Wiejskich „Strużki” w Baranowie
4. Koło Gospodyń Wiejskich „Wiślanki w Chotczy Dolnej

Głównym celem nowopowstałych KGW jest zwiększanie uczestnictwa mieszkańców wsi w dziedzinie kultury i kultywowaniu folkloru oraz rozwijanie przedsiębiorczości kobiet.

Koła gospodyń wiejskich od lat pielęgnują polską tradycję i wywierają silny wpływ na rozwój polskiej wsi, prowadząc różnorodną działalność, taką jak np.: popularyzacja oświaty na wsi, organizacja kursów (m.in. szycia, gotowania, pieczenia, haftowania i robót ręcznych), prowadzenie pogadek na temat higieny i zdrowia oraz prawidłowego prowadzenia gospodarstw domowych, współorganizacja szkół i ochotniczych straży pożarnych. KGW promują sztukę ludową, poprzez organizację festiwali i spektakli oraz różnego typu biesiad.

Ochotnicza Straż Pożarna

Początki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy Chotcza notuje się na rok 1918. Od ponad 105 lat strażacy pełnią społeczną służbę mieszkańcom naszej gminy. Wierni hasłu wypisanemu na sztandarze „Bogu na chwałę, ludziom na pożytek” niosą pomoc tym wszystkim, którzy jej potrzebują.

Do głównych celów i zadań OSP należą:

- prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną i samorządem gminnym,
- udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska, wypadków oraz innych klęsk i zdarzeń,
- wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych,
- upowszechnianie, w szczególności wśród członków, kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalnej i oświatowej, występy na zawodach sportowo-pożarniczych,
- wykonywanie zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej,
- działania na rzecz ochrony środowiska.

W roku 2023 jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Tymienicy pozyskała nowy samochód pożarniczy. Zakup pojazdu sfinansowany został ze środków Urzędu Marszałkowskiego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Radomiu, Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie oraz Urzędu Gminy w Chotczy.

W dniu 14 sierpnia 2023 r. odbyła się uroczystość powitania nowego samochodu pożarniczego przez mieszkańców miejscowości Tymienica oraz sympatyków OSP w Tymienicy.

Tymienica Stara, dn. 14.08.2023 r.

W dniu 15 lipca 2024 roku komisja powołana przez Wójta Gminy w Chotczy odebrała zadanie pn.: „Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego wraz z pełnym wyposażeniem dla OSP Chotcza”. W ramach zadania został odebrany fabrycznie nowy, zgodny z parametrami oraz sprawny technicznie, dopuszczony do ruchu drogowego na terenie RP średni samochód ratowniczo-gaśniczy wraz z pełnym wyposażeniem. W ramach przedsięwzięcia została przeprowadzona akcja edukacyjna w zakresie wiedzy o zmianach klimatu i ochrony zasobów wodnych.

Zakup samochodu współfinansowano z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Priorytetu: II „Fundusze Europejskie na zielony rozwój Mazowsza”

Działania: 2.4 „Dostosowanie do zmian klimatu”, programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027.

Chotcza-Józefów, dn. 15.07.2024 r.

W dniu 21 sierpnia 2024 roku komisja powołana przez Wójta Gminy w Chotczy odebrała zadanie pn.: „Dostarczenie wyposażenia dla OSP na terenie Gminy Chotcza”. Wszystkie Ochotnicze Straże Pożarne działające na terenie Gminy Chotcza zostały wyposażone w przedmioty niezbędne do prawidłowego, jak i bezpiecznego działania w akcjach ratowniczo-gaśniczych. Dostarczony sprzęt i urządzenia ratownicze w znacznym stopniu wpłynę na wzmocnienie działań w niesieniu pomocy poszkodowanym jak i zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom gminy.

Realizacja zadania zwiększyła potencjał bojowy naszych Ochotniczych Straży Pożarnych. Mieszkańcy mając wyszkoloną i dobrze wyposażoną straż pożarną będą się czuli bezpieczniej, wiedząc, że nowy i dobry sprzęt zapewni profesjonalną ochronę życia, zdrowia i mienia. Przed przyjazdem na miejsce zdarzenia innych służb ratowniczych (pogotowie, zakład energetyczny, policja) to właśnie ochotnicze straże pożarne zlokalizowane na terenie gminy są jako pierwsze i to od nich zależy jak zminimalizują straty na miejscu zdarzenia. Sprzęt ratowniczy usprawni pracę Ochotniczych Straży Pożarnych, pozwoli na szybszą pomoc przedmedyczną ratując życie ludzkie, które jest bezcenne.

W dniu 12 września 2024 roku odbyło się oficjalne przekazanie zakupionego sprzętu jednostkom OSP działającym na terenie gminy Chotcza: OSP Chotcza, OSP Tymienica, OSP Kijanka oraz OSP Białobrzegi.

Ze względu na różną specyfikę zadań jednostki OSP, jej wyposażenie musi być uniwersalne i wielokierunkowe. Dodatkowo odpowiednie wyposażenie OSP przekłada się na efektywność realizacji ich zadań, a także na skuteczność prowadzenia akcji gaśniczych i ratowniczych.

W związku z tym zakupiono m. in.:

- wyposażenie indywidualne i środki ochrony indywidualnej: kamizelki odblaskowe; sygnalizatory bezruchu; ubrania specjalne, koszarowe i chemiczne; buty i rękawice; hełmy i pasy strażackie; siekiery strażackie.
- armaturę i sprzęt pożarniczy: pożarnicze węże tłoczne do pomp;
- narzędzia i akcesoria ratownicze: pilarki tarczowe i łańcuchowe; latarki;
 - znaki ostrzegawcze;
 - detektory napięcia;
 - detektory gazu;
- sprzęt medyczny: defibrylator AED

Zakup sprzętu został sfinansowany ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego oraz budżetu Gminy Chotcza.

Chotcza-Józefów, dn. 12.09.2024 r.

W dniu 13 września 2024 roku komisja powołana przez Wójta Gminy w Chotczy odebrała inwestycję pn.: „Budowa boksów garażowych dla OSP Chotcza”, która przyczyni się do poprawy warunków przechowywania coraz bardziej nowoczesnego sprzętu i specjalistycznych samochodów. Nasi Strażacy z Ochotniczej Straży Pożarnej w Chotczy muszą dysponować odpowiednim miejscem do przygotowania sprzętów w celu prowadzenia profesjonalnych działań ratowniczych.

Pozyskiwany sprzęt oraz wozy bojowe muszą mieć należyte warunki do magazynowania w bezpiecznym miejscu.

Chotcza-Józefów, dn. 13.09.2024 r.

5. Ocena realizacji programu opieki nad zabytkami Gminy Chotcza w latach 2023-2024

Priorytet I: Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy		
Kierunki działań	Zadania	Sposób realizacji zadania
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania	• Prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych stanowiących własność gminy (w ramach opracowanego planu remontów) • Podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków • Dofinansowanie prac rewaloryzacyjnych przy obiektach niebędących własnością gminy w postaci stosownej uchwały dotyczącej dotacji na prace remontowo-konserwatorskie przy zabytkach • Rewaloryzacja zabytkowej zieleni (w tym zabytkowych drzew, cmentarzy) • Zabezpieczenie obiektów zabytkowych przed pożarem,	Monitoring i określanie niezbędnego zakresu remontów prowadzany jest w sposób ciągły. Pozyskano środki w ramach Programu Odbudowy Zabytków Zadanie realizowane w miarę potrzeb Zadanie realizowane na bieżąco Zadanie realizowane na bieżąco

	zniszczeniem i kradzieżą (montaż instalacji przeciwpożarowej i alarmowej, zabezpieczeń przeciw włamaniom) Opracowanie planu systematycznych kontroli stanu utrzymania i sposobu użytkowania obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie gminy	Zadanie planowane
Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne	Prowadzenie bieżących prac porządkowych przy zabytkowych zespołach zieleni: zabytkowych drzewach, cmentarzach parafialnych	Zadanie realizowane na bieżąco wg potrzeb
Podejmowanie działań związanych z opieką nad zabytkami	Wspieranie rozwoju Koła Gospodyń Wiejskich „Tymienianki”, które kultywują tradycje i zwyczaje regionalne, propagują sztukę ludową,	Zadanie realizowane na bieżąco wg potrzeb

Priorytet II: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego		
Kierunki działań	Zadania	Sposób realizacji zadania
Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego	- Weryfikacja i aktualizacja obowiązujących gminnych dokumentów w zakresie ochrony zabytków - Konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną	Zadanie realizowane na bieżąco wg potrzeb Zadanie w trakcie realizacji
Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy	- Wystąpienie do wojewódzkiego konserwatora zabytków z wnioskiem o wpisanie do rejestru zabytków cennych obszarów i obiektów zabytkowych - Podejmowanie działań w celu wyeksponowania turystycznego zabytków położonych na terenie gminy	Zadanie nie było zrealizowane Zadanie w trakcie realizacji

Priorytet III: Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości lokalnej		
Kierunki działań	Zadania	Sposób realizacji zadania
Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy	• Udostępnienie i aktualizowanie informacji o zabytkach gminy na stronie internetowej gminy • Utworzenie gminnego systemu informacji i promocji (bazy danych) środowiska kulturowego opartego o stronę internetową gminy • Opracowanie mapy zabytków gminy, jako atrakcyjnej graficznie formy promocji ułatwiającej dotarcie do wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego	Informacje udostępniane na bieżąco wg potrzeb. Zadanie nie było zrealizowane Zadanie nie było zrealizowane
Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym	• Organizowanie imprez plenerowych promujących zabytki położone na terenie gminy oraz rekonstrukcje historyczne związane z operacjami militarnymi na terenie gminy • Wspieranie rozwoju działalności wystawienniczej powiązanej z zabytkami gminy Chotcza i ich historią • Organizowanie i wspieranie realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych • Wydawanie i wspieranie publikacji (w tym opracowań historycznych, folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy • Wprowadzenie i upowszechnienie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji przedszkolnej i szkolnej poprzez organizację zajęć na temat zabytków, ich roli oraz wartości z punktu widzenia historii i współczesności celem	Zadanie realizowane Zadanie nie było zrealizowane Zadanie realizowane Zadanie nie było zrealizowane Zadanie nie było zrealizowane

	kształtowania regionalnej tożsamości kulturowej	
Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego służąca kreacji produktów turystyki kulturowej	• Opracowanie szlaków turystycznych (np. pieszych, rowerowych, samochodowych, wodnych) wykorzystujących walory dziedzictwa kulturowego gminy oraz okolicznych gmin • Utworzenie i modernizacja elementów infrastruktury służących funkcjonowaniu i rozwojowi turystyki kulturowej • Wprowadzenie zintegrowanego systemu informacji wizualnej (m.in. za pomocą tablic informacyjnych) obejmującego zasoby i wartości dziedzictwa kulturowego gminy	Zadanie nie było zrealizowane Zadanie nie było zrealizowane Zadanie nie było zrealizowane

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad zabytkami na lata 2023-2026 za okres 2023-2024 zostanie przedłożone Radzie Gminy w Chotczy, a następnie przesłane do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

WOJT
Janusz Witczak